

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Назва курсу	Гроші та кредит
Рівень вищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Статус дисципліни	Обов'язкова /вибіркова
Форма здобуття освіти	Денна
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS / 90 годин
Мова викладання	Українська
Викладач	Вишиванюк Марія Михайлівна
Профайл викладача	https://www.krok.edu.ua/
Контактний телефон	+380985562462
E-mail	VyshyvaniukMM@krok.edu.ua
Консультації	Очні консультації: 1 академічна година, щовівторка з 13.00 – 14.00 Online консультації: 1 академічна година, щовівторка з 18.00 – 19.00

1. Коротка анотація: Дисципліна «Гроші та кредит» є обов'язковою при підготовці фахового молодшого бакалавра за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» та викладається на 2-му курсі (4-й семестр) в обсязі 3 кредитів за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS.

Дисципліна «Гроші та кредит» спрямована на формування у студентів цілісної системи знань про економічні відносини, що виникають між суб'єктами ринкової економіки, а також механізми й організаційні структури, які забезпечують функціонування грошової системи.

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів економічної складової професійної підготовки майбутніх фахівців, яка інтегрує їх здатності: оцінювати процеси та явища, що відбуваються в економіці та їх взаємозв'язок із механізмом формування, розподілу й використання грошових та кредитних ресурсів держави; досліджувати особливості грошового обороту держави; аналізувати склад та інструментарій грошової маси в країні; аналізувати та оцінювати механізм функціонування грошової системи держави; досліджувати організаційно-правовий механізм функціонування кредиту в ринковій економіці; досліджувати особливості грошових та кредитних відносин в Україні; класифікувати види кредитів та визначати особливості їх використання в залежності від виду економічної діяльності; аналізувати діяльність фінансових посередників.

Завданням дисципліни «Гроші та кредит» є формування у студентів системного уявлення про суть, функції та еволюцію грошей, а також про механізми функціонування кредитної системи в умовах ринкової економіки.

Предметом навчальної дисципліни є економічні відносини, що виникають між суб'єктами ринкової економіки, а також механізми й організаційні структури, які забезпечують функціонування грошової системи.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати: поняття видів та форм функціонування грошей та кредиту; призначення, функції та принципи грошової, валютної та кредитної системи; сутність інфляційних процесів та їх вплив на економіку; основні теорії, закони грошей та інфляції як базу їх функціонування в наш час; види валютних курсів, операцій, форми та методи впливу на них з боку держави; цілі, завдання та політику міжнародних фінансово-кредитних інститутів в справі формування та регулювання грошово-кредитних відносин.

уміти: вільно орієнтуватися в теоретичних та практичних проблемах грошово-кредитного характеру; аналізувати поточну ситуацію на вітчизняному та зарубіжному грошово-кредитному ринку; прогнозувати майбутній розвиток грошово-кредитних відносин; обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних виробничих завдань монетарного характеру тощо.

2. Результати навчання:

РН 04. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 14. Знати та застосовувати новітні технології та інструменти у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти набуває таких компетентностей:

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства.

СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 12. Здатність використовувати новітні інструменти та технології у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

3. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин/ кредитів ECTS		
	денна	заочна	дистанційна
лекції	26	-	-
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14	-	-
самостійна робота	50	-	-
екзамен	-	-	-

4. Пререквізити. Викладання навчальної дисципліни базується на знаннях, отриманих в результаті вивчення Економічної теорії та економічної історії, Вступу до фаху, Основ фінансової грамотності та Інформаційних та цифрових технологій.

5. Технічне й програмне забезпечення / обладнання. Персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми, проектор, доступ до мережі Інтернет. Комп'ютер повинен бути облаштований відеокамерою та мікрофоном.

6. Політика курсу – студенти мають дотримуватись кодексу академічної доброчесності https://www.krok.edu.ua/download/nakazi/2018-10-18_kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf

Відвідування занять є обов'язковим компонентом освоєння курсу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) відпрацювання пропущених занять відбувається за погодженням із викладачем дисципліни. Вивчення курсу також можливе за індивідуальним графіком, що регламентується відповідним положенням.

У разі проведення занять в онлайн форматі, здобувач має під'єднатись до навчальної платформи де буде проводитись заняття. Заходити на навчальну платформу (*Teams*) виключно під своїм реальним прізвищем. Під час занять з використанням онлайн платформи *MS Teams* камера має бути увімкненою протягом всього заняття, мікрофон включається за потреби під час відповідей / запитань. У разі відсутності можливості включати камеру, студент має повідомити викладача та отримати дозвіл бути присутнім з вимкненою камерою. В разі не під'єднання та відсутності реакції здобувача на звернення викладача до нього особисто, здобувач вважається відсутнім на занятті.

1. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність і функції грошей

Основні передумови та необхідність появи грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Поява грошей як об'єктивний наслідок розвитку товарного виробництва та обміну. Суть грошей як економічної категорії. Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив. Портфельний підхід до визначення суті грошей.

Гроші як особливий товар, мінова й споживча вартість грошей як товару. Основи розуміння грошей як нетовару. Зв'язок грошей з іншими економічними категоріями.

Характеристика функцій грошей як проявів їхньої суті. Міра вартості. Засіб обігу. Засіб платежу. Засіб нагромадження. Світові гроші. Генезис функцій грошей в сучасних умовах. Розвиток форм грошей, що перебувають в обігу.

Натурально-речові форми повноцінних грошей. Причини і механізм демонетизації золота. Знаки вартості. Паперові і кредитні гроші, їх спільні та відмінні риси. Сеньйораж. Різновидності сучасних кредитних грошей. Вартість грошей та способи її оцінки стосовно різних форм грошей в різні історичні періоди. Роль грошей у ринковій економіці. Якісний і кількісний аспекти впливу грошей на економічні і соціальні процеси.

Металістична теорія грошей, її представники та особливості розуміння суті грошових відносин. Номіналістична теорія грошей, її походження та зв'язок із сучасною грошовою теорією та практикою організації грошового обігу. Класична кількісна теорія грошей.

Економічні причини появи кількісного підходу до вивчення ролі грошей. Еволюція постулатів кількісної теорії. Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей. "Трансакційний варіант" І. Фішера. "Кембриджська версія" кількісної теорії. Внесок Дж.М. Кейнса і його послідовників у розвиток теорії грошей. Зміна акцентів щодо оцінки ролі держави в економічному регулюванні та механізмів грошового впливу на економіку. Сучасний монетаризм як альтернативний напрямок кількісної теорії. Внесок М. Фрідмена в розробку монетарної політики. Монетаристська версія кількісної теорії грошей і ділових циклів. Монетарне правило М.Фрідмена. Монетаризм у грошово-кредитній політиці промислово розвинутих країн. Грошово-кредитна політика України в перехідний період у світлі основних положень кейнсіанської, кількісної і монетаристської теорій.

Тема 2. Грошовий обіг і грошова маса

Поняття грошового обігу як процесу руху грошей. Основні суб'єкти грошового обігу, особливості їх взаємодії в ринкових умовах господарювання. Поняття грошового потоку та критерії класифікації цих потоків в залежності від характеру руху грошових коштів. Взаємозв'язок між окремими видами грошових потоків. Економічна основа та загальна схема організації грошового обігу.

Структура грошового обігу за формою платіжних засобів. Готівковий та безготівковий сектори грошового обігу, їх взаємозв'язок та роль в сучасних умовах. Поняття грошової маси, що обслуговує грошовий обіг, її склад та фактори, що визначають її зміну.

Грошові агрегати та грошова база, основні критерії їх класифікації. Поділ грошової маси на агрегати в Україні і в розвинутих країнах. Швидкість обігу грошей, фактори, що на неї впливають. Особливості та порядок розрахунку швидкості обігу грошей. Закон грошового обігу. Визначення кількості грошей, необхідних для обігу. Проблема монетизації валового внутрішнього продукту. Механізм грошової емісії. Первинна емісія центрального банку. Вторинна емісія депозитних грошей комерційних банків. Поняття грошового мультиплікатора.

Тема 3. Грошовий ринок

Суть та особливості функціонування грошового ринку. Характеристика структури та основних інститутів грошового ринку. Ринок грошей і ринок капіталів. Особливості вияву на грошовому ринку основних ринкових ознак: попиту, пропозиції та ціни. Попит на гроші. Мотиви, що визначають попит на гроші у кейнсіанській теорії. Трансакційний, застережний та спекулятивний мотиви формування попиту на гроші, їх графічне відображення. Попит на гроші у монетаристській теорії. Фактори, що визначають зміну попиту на гроші.

Пропозиція грошей. Суть та механізм формування пропозиції грошей, їх графічне відображення. Фактори, що визначають зміну пропозиції грошей. Роль банківської системи у формуванні пропозиції грошей. Рівновага на грошовому ринку та зміна процентної ставки. Графічна модель грошового ринку. Цілі грошово-кредитної політики центрального банку і рівновага на грошовому ринку.

Тема 4. Грошові системи

Суть грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни. Характеристика основних елементів грошової системи, їх роль в організації грошового обігу. Основні типи грошових систем, їх еволюція. Системи обігу повноцінних (металевих) грошей. Біметалізм і його різновидності: системи паралельної, подвійної та "кульгаючої" валюти. Закон Коперника-Грешема і можливості його вияву в сучасних умовах.

Монометалізм і його різновидності: мідний, срібний, золотий. Характеристика основних видів золотого стандарту: золотомонетний, золотозлитковий і золотодевізний. Системи обігу паперово-кредитних грошей. Основні риси сучасної грошової системи ринкового типу. Особливості створення грошової системи України.

Історичні етапи процесу запровадження національної валюти в Україні і розбудови власного емісійного механізму. Державне регулювання грошової сфери. Центральний банк як головний орган державного регулювання грошового обігу. Грошово-кредитна політика центрального банку, її цілі та інструменти. Стратегічні і тактичні цілі монетарної політики. Експансіоністська та

рестрикційна грошово-кредитна політика. Характеристика основних інструментів грошово-кредитного регулювання і впливу на грошовий обіг: операції на відкритому ринку, мінімальні обов'язкові резерви, політика облікової ставки.

Тема 5. Інфляція і грошові реформи

Поняття інфляції, її основні форми прояву та закономірності розвитку інфляційних процесів. Кількісні способи оцінки темпів інфляції: розрахунок основних видів індексів цін. Види інфляції: повзуча, галопуюча, гіперінфляція. Основні причини інфляції. Інфляція попиту. Інфляція витрат. Імпортована інфляція.

Монетаристські та кейнсіанські підходи до визначення причин інфляції. Вплив інфляції на економіку і соціальну сферу. Антиінфляційна політика держави. Дефляційна політика і політика доходів. Способи подолання соціальних наслідків інфляції. Особливості інфляційних процесів в Україні. Антиінфляційна політика Національного банку України в перехідний період. Основні аспекти фінансової стабілізації. Грошові реформи: поняття, цілі та види грошових реформ. Основні способи проведення грошових реформ. Повні і часткові реформи. Механізм реалізації грошової реформи в Україні.

Тема 6. Валютний ринок і валютні системи

Сутність валюти та валютних відносин. Поняття «валютні відносини» та їх учасники (суб'єкти).

Конвертованість валюти. Валютний курс. Валютний ринок та його структура. Операції на валютному ринку. Валютні системи та валютна політика. Особливості формування валютної системи України

Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання. Світова та міжнародна валютні системи

Поняття та основні елементи світової та міжнародної валютних систем.

Тема 7. Необхідність і сутність кредиту

Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин. Економічні фактори, що визначають розвиток кредитних відносин у різних галузях господарства.

Суть кредиту як економічної категорії. Суб'єкти кредитних відносин, особливості їх взаємодії. Закономірності руху кредиту: поверненість та збереження позиченої вартості позичальником. Зв'язок кредиту з іншими економічними категоріями.

Форми та види кредиту, їх класифікація, взаємозалежність та взаємозв'язок. Товарна і грошова форми кредиту. Банківський, державний, комерційний, споживчий і міжнародний кредит як основні види кредиту. Еволюція форм і видів кредиту в міру розвитку суспільного виробництва.

Принципи організації кредитних відносин, їх значення в сучасних умовах: строковість, поверненість, платність, цільове використання, забезпеченість.

Поняття функцій кредиту як проявів його суті: перерозподільча, контрольна, економії витрат обігу. Основні напрямки вияву ролі кредиту в економіці. Економічні межі кредиту.

Позичковий процент. Суть процента за кредит та основні способи його розрахунку. Фактори, що впливають на зміну позичкового процента. Основні теоретичні концепції кредиту. Базові положення і порівняльна характеристика натуралістичної та капіталотворчої теорій. Розвиток кредитних відносин у перехідній економіці України. Критерії відповідності кредитних відносин суспільним потребам.

Тема 8. Фінансові посередники

Поняття та необхідність кредитної системи, основні підходи до її визначення. Призначення та види фінансового посередництва в економіці.

Спеціалізовані небанківські фінансово-кредитні установи, їх відмінності від банків, економічне призначення, види, функції та роль в економіці і на грошовому ринку. Страхові компанії, пенсійні фонди, інвестиційні фонди, ломбарди, кредитні спілки, лізингові і факторингові компанії. Спеціалізовані фінансово-кредитні установи в Україні. Стійкість банківської системи та механізм її забезпечення. Основні ризики банківської діяльності та методи їх мінімізації в ринкових умовах.

Тема 9. Центральні банки

Складові елементи кредитної системи та їх загальна характеристика. Поняття банківської системи. Економічна суть банку та його функції. Види банків. Необхідність поєднання банків у систему. Основи організації банківської діяльності. Становлення, особливості побудови та розвиток банківської системи України. Центральні банки, їх походження, статус, види та призначення. Основні функції центрального банку: емісійна, банк банків, банк уряду, провідник монетарної політики. Особливості функціонування Національного банку України.

Тема 10. Комерційні банки

Комерційні банки, їх походження, види, правові основи організації. Банки універсальні та спеціалізовані. Операції комерційних банків, їх класифікація та загальна характеристика. Пасивні операції банків. Активні банківські операції. Комісійно - посередницькі операції банків. Особливості формування системи комерційних банків в Україні.

Тема 11. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною

Поняття валюти. Призначення й сфера використання валюти. Види валюти: національна, іноземна, колективна. Суть і види валютних відносин. Поняття, види та основні елементи валютної системи. Національна, міжнародна та світова валютні системи. Історичний розвиток світової валютної системи. Валютна

система України. Валютний курс та конвертованість валют. Суть, основи формування і види валютного курсу. Фактори, що впливають на динаміку валютного курсу. Валютно-курсова політика центрального банку. Поняття, значення й механізм забезпечення конвертованості валют. Валютний ринок: суть та основи функціонування.

Об'єкти та суб'єкти валютного ринку. Роль банків на валютному ринку. Фактори, що впливають на кон'юнктуру валютного ринку. Міжнародні ринки грошей та капіталів.

Платіжний баланс як статистичне відображення зовнішньоекономічних зв'язків країни. Структура платіжного балансу та фактори, що визначають його сальдо. Міжнародні розрахункові операції. Порядок, форми та основні умови здійснення міжнародних розрахунків. Міжнародні кредитні відносини. Валютно-фінансові і платіжні умови міжнародного кредиту.

Форми кредитування зовнішньоекономічних операцій. Міжнародні валютно-кредитні організації, їх види, особливості створення та основні функції у світовій валютній системі. Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку, регіональні міжнародні валютно-кредитні організації. Особливості взаємодії з Україною міжнародних валютно-кредитних організацій.

2. Схема курсу

Тиждень /кількість годин	Тема	Вид заняття, розподіл годин	Джерела	Завдання	Термін виконання
1	2	3	4	5	6
1 / 4 год.	Тема 1. Сутність і функції грошей	Лекція, 4 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
2 / 2 год.	Тема 1. Сутність і функції грошей	Практичне заняття, 2 год..	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
3 / 4 год.	Тема 2. Грошовий обіг і грошова маса	Лекція, 4 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень

1	2	3	4	5	6
4 / 2 год.	Тема 2. Грошовий обіг і грошова маса	Практичне заняття, 2 год..	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
5 / 2 год.	Тема 3. Грошовий ринок	Лекція, 2 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
6 / 2 год.	Тема 4. Грошові системи	Лекція, 2 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
7 / 2 год.	Тема 3. Грошовий ринок Тема 4. Грошові системи	Практичне заняття, 2 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
8 / 2 год.	Тема 5. Інфляція і грошові реформи	Лекція, 2 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
9 / 2 год.	Тема 6. Валютний ринок і валютні системи	Лекція, 2 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
10 / 2 год.	Тема 5. Інфляція і грошові реформи Тема 6. Валютний ринок і валютні системи	Практичне заняття, 2 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
11 / 2 год.	Тема 7. Необхідність і сутність кредиту	Лекція, 2 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень

Циклова комісія фундаментальних
дисциплін, туризму та фінансів

1	2	3	4	5	6
12 / 2 год.	Тема 8. Фінансові посередники	Лекція, 2 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
13 / 2 год.	Тема 7. Необхідність і сутність кредиту Тема 8. Фінансові посередники	Практичне заняття, 2 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
14 / 2 год.	Тема 9. Центральні банки	Лекція, 2 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
15 / 2 год	Тема 10. Комерційні банки	Лекція, 2 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
16 / 2 год.	Тема 9. Центральні банки Тема 10. Комерційні банки	Практичне заняття, 2 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
17 / 2 год.	Тема 11. Міжнародні валютно кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	Лекція, 2 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
18 / 2 год	Тема 11. Міжнародні валютно кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	Практичне заняття, 2 год.	1-32	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
Усього годин: 40	-	40 год.	-	-	-

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність і функції грошей	2
2.	Грошовий обіг і грошова маса	2
3.	Грошовий ринок	1
4.	Грошові системи	1
5.	Інфляція і грошові реформи	1
6.	Валютний ринок і валютні системи	1
7.	Необхідність і сутність кредиту	1
8.	Фінансові посередники	1
9.	Центральні банки	1
10.	Комерційні банки	1
11.	Міжнародні валютно кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	2
	Усього:	14

4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність і функції грошей	5
2.	Грошовий обіг і грошова маса	5
3.	Грошовий ринок	5
4.	Грошові системи	5
5.	Інфляція і грошові реформи	5
6.	Валютний ринок і валютні системи	5
7.	Необхідність і сутність кредиту	4
8.	Фінансові посередники	4
9.	Центральні банки	4
10.	Комерційні банки	4
11.	Міжнародні валютно кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	4
	Усього:	50

5. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності - за джерелом інформації:

I група. Словесні методи:

Лекція. Має інформаційний характер, чіткий план. Структура лекції підпорядковується логіці предмета. Стимулює конкретно образне мислення, активізує логічне мислення.

Пояснення. Доказовий виклад матеріалу, пов'язаний з вивченням правил, економічних законів, господарських явищ, вимог нормативного законодавства. Застосовують на лекціях, під час практичних, консультацій тощо.

Розповідь. Дає послідовний виклад ознак, особливостей, якостей предметів та явищ (опис окремої категорії, поняття тощо). Застосовують на лекціях, практичних заняттях як фрагмент.

Бесіда. Розмова викладача зі студентами на підставі чіткої системи, заздалегідь визначених запитань, які підводять слухачів до активного засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірностей. Застосовується на лекціях, практичних заняттях.

Евристична бесіда. Дає її учасникам можливість самостійно знаходити можливі відповіді на проблемні питання, має розвивальний характер.

Інструктаж. Має інформативний локальний характер, дуже близький до розпорядження алгоритмічного типу. Застосовується при наданні вказівок до виконання домашнього завдання, заповнення первинних документів та форм звітності тощо. Активна роль належить викладачу.

II група. Наочні методи

Спостереження. Забезпечує безпосереднє сприйняття явищ дійсності (господарського процесу, роботи обліково-економічного апарату). Застосовується під час проходження виробничої та переддипломної практики.

Ілюстрація, демонстрація. Показ ілюстрованих посібників, макетів бухгалтерських документів, фінансової, податкової, статистичної звітності, плакатів, малюнків на дошці, таблиць тощо. Ілюстрація передбачає показ матеріалів у статичному вигляді. Застосовується на лекціях, під час практичних занять, тощо.

III група. Практичні методи

Вправа. Полягає у повторенні певних дій, під час яких виробляють уміння та навички застосування набутих знань як у звичайних, так і незвичайних умовах. Застосовують на практичних заняттях.

Тренувальна вправа. Виконуються за певним зразком, інструкцією.

Тести. Виконуються самостійно.

– за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

– за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

– за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

6. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно – рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

Методи письмового контролю: модульне тестування, розв'язок ситуаційних завдань та задач.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз. Формою підсумкового контролю після закінчення вивчення дисципліни є залік.

6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Роль грошей у розвитку економіки: кількісний та якісний аспекти.
2. Вклад М.І.Туган-Барановського у розвиток монетаристської теорії.
3. Вклад Дж.М.Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей.
4. Сучасний монетаризм. Вклад М.Фрідмана у монетаристську теорію.
5. Сутність та економічна основа грошового обороту.
6. Характеристика базових грошей та грошових агрегатів.
7. Сутність, особливості функціонування та інструменти грошового ринку.
8. Попит на гроші: сутність, цілі та мотиви попиту на гроші. Чинники, що впливають на попит на гроші. Крива попиту на гроші.
9. Пропозиція грошей, її сутність, особливості формування та чинники зміни. Крива пропозиції грошей.
10. Сутність, призначення та основні елементи грошової системи.
11. Грошово-кредитна та фіскально-бюджетна політика в системі державного регулювання грошового обороту.
12. Суть, цілі та інструменти грошово-кредитної політики.

13. Сутність, закономірності розвитку та види інфляції. Способи вимірювання інфляції. Державне регулювання інфляції: основні напрямки та інструменти.
14. Сутність, цілі та види грошових реформ.
15. Поняття валюти та валютних відносин. Конвертованість валюти, її суть, види значення передумови.
16. Валютний ринок: суть та структура, чинники, що визначають кон'юнктуру валютного ринку. Функції та операції валюти
17. Валютний курс: сутність, роль та фактори.
18. Валютна політика та валютне регулювання, їх особливості в Україні.
19. Платіжний баланс: сутність, структура та роль в механізмі валютного регулювання.
20. Сутність кредиту, його структура, еволюція та зв'язок з іншими економічними категоріями.
21. Форми, види та функції кредиту.
22. Сутність позичкового проценту, його функції та чинники, що впливають на рівень проценту.
23. Роль кредиту в розвитку економіки.
24. Сутність, призначення та види фінансового посередництва.
25. Сутність, принципи побудови та функції банківської системи.
26. Небанківські фінансово-кредитні установи, їх види, та особливості функціонування в Україні.
27. Становлення та основні напрями діяльності Національного банку України.
28. Поняття, призначення та класифікація комерційних банків.
29. Особливості становлення та розвитку комерційних банків в Україні.
30. Основи організації та діяльності комерційних банків в Україні.
31. Активні та пасивні операції комерційних банків.
32. Стійкість банківської системи та механізм її забезпечення.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за шкалою Інституту (0-100), національною шкалою та шкалою ECTS на підставі нормативних документів.

7.1. Схема нарахування балів з дисципліни

Навчальна дисципліна «Гроші та кредит» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою.

Дисципліна складається з двох змістових модулів. Перший змістовий модуль – 40 балів, другий ЗМ – 40 балів. Система отримання балів накопичувальна.

Поточне та періодичне оцінювання вивчення дисципліни

Назва теми	Бали
Змістовний модуль I. Гроші і грошові системи	
Тема 1. Сутність і функції грошей	5
Тема 2. Грошовий обіг і грошова маса	5
Тема 3. Грошовий ринок	5
Тема 4. Грошові системи	5
Тема 5. Інфляція і грошові реформи	5
Тема 6. Валютний ринок і валютні системи	5
Модульна контрольна робота	10
Всього по ЗМ I	40
Змістовний модуль II. Характеристика податків за видами	
Тема 7. Необхідність і сутність кредиту	5
Тема 8. Фінансові посередники	5
Тема 9. Центральні банки	10
Тема 10. Комерційні банки	5
Тема 11. Міжнародні валютно кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	5
Модульна контрольна робота	10
Всього по ЗМ II	40
Підсумковий контроль (залік)	20
Всього годин	100

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання та роботу з теоретичним матеріалом на лекційних заняттях та за виконання завдань на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Підсумкове оцінювання вивчення дисципліни шляхом проведення заліку.

Підсумковою формою контролю є залік (максимальна кількість балів – 20). На залік виносяться ключові питання, типові завдання, що потребують вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

На залік виносяться ключові питання, а також завдання, що потребують творчої відповіді та уміння використовувати отримані знання.

Відповідь на екзаменаційні завдання повинна відповідати таким вимогам:

- бути повною та розгорнутою;

- містити всі необхідні для розкриття змісту питання категорії та поняття;
- втілювати творчі здібності студента у розумінні, викладенні і використанні навчально-програмного матеріалу;
- ґрунтуватись на засвоєнні основної та додаткової літератури;
- мати правильну відповідь на тестове, ситуаційне, практичне завдання

7.2. Критерії підсумкового оцінювання

Проміжок за накопичувальною шкалою Університету	Оцінка чотирибальною національною шкалою
90 та вище	відмінно
75 – 89	добре
60 – 74	задовільно
0 – 59	незадовільно

8 Методичне забезпечення

До уваги студентів: усі навчально-методичні матеріали (робоча програма навчальної дисципліни (силабус), конспект лекцій, плани практичних занять і самостійної роботи тощо) подані в Moodle: <https://dist.krok.edu.ua/course/view.php?id=3388>

9. Рекомендована література

1. Алексеев І.В. Гроші та кредит: навч. посібн. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 312 с.
2. Банківські операції: підручник.—., випр. і доп. / А. М. Мороз, та ін.; за ред. А.М. Мороза. 2-ге вид. Київ.: КНЕУ, 2002. 476 с.
3. Гальчинський А. Теорія грошей. Київ: Основи, 1998. 415 с.
4. Глущенко С.В. Гроші, кредит, кредитний ринок: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : НаУКМА, 2015. 203 с.
5. Гроші та кредит : навчальний посібник. /О.Л. Шелест ... та ін. ; за ред О.Л. Шелеста. Харків : О.В. Бровін, 2014. 267 с.
6. Гроші та кредит : підручник./ М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін. За ред. докт. екон. наук., проф. М. І. Савлука. 6-те вид. Київ : КНЕУ, 2011. 589 с.
7. Дзюбик С.Д. Грошовий обіг: навч. посіб. Київ: УАДУ, 2007. 204 с.
8. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000р., №2121-III із змінами.
9. Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.1999р., №679-XIV із змінами.
10. Зянько В.В., Вальдшмідт І.М. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Гроші та кредит». Вінниця : ВНТУ, 2017. 65 с.

11. Ільчук П.Г. Гроші та кредит: підручник. Львів: Сорока, 2016. 410 с.
12. Колотуха С.М. Власюк С.А. Гроші та кредит : навчальний посібник. Київ: Знання, 2012. 495 с.
13. Комаринська З.М. Історія грошей. Львів: Львівський банківський коледж. 2008. 230 с.
14. Корецька Н.І. Історія грошей та кредиту країн світу : навчальний посібник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. – 338 с.
15. Косова Т.Д. Центральний банк і грошово-кредитна політика. Київ : ЦУЛ, 2011. 465с.
16. Круш П.В., Клименко О. Гроші та кредит : навч. посібн. Київ: ЦУЛ, 2010. 215 с.
17. Мазур І.М., Гречук Т.Л. Гроші і кредит : навчальний посібник. ІваноФранківськ : Симфонія форте, 2011. 319 с.
18. Матросова В.О., Доуртмес П.О. Гроші та кредит: курс лекцій. Харків: НТУ «ХП», 2016. 111 с.
19. Мицак О.В., Сороківська М.В. Фінанси, гроші та кредит : методичні вказівки і завдання до семінарських та практичних занять, самостійної роботи, тестові завдання. Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2016.139 с.
20. Наумов А.Ф. Гроші та кредит : в Україні і міжнародній економіці (теорія, практика) : навчальний посібник. Миколаїв : В.Д. Швець, 2013. 295 с.
21. Національний банк і грошово-кредитна політика: підручник / За ред. А. М. Мороза, М. Ф. Пуховкіної. Київ: КНЕУ, 2006. 368 с.
22. Пуховкіна М.Ф., Остапишин Т.П., Білошапка В.С. Центральний банк та грошово-кредитна політика: навчально-методичний посібник. Київ: КНЕУ, 2010. 312 с.
23. Сисоєва Л.Ю., Черкашина К.Ф. Гроші і кредит: у схемах і таблицях навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2014. 245 с.
24. Скоков Б.Г., Краївська І. А. Гроші і кредит: конспект лекцій. Харків, ХНАМГ, 2009. 244 с.
25. Терес А.В. Стабілізаційні механізми сучасної грошово-кредитної. Київ: 2012. 212 с.
26. Фінанси, гроші та кредит: підручник / О.О. Непочатенко ... та ін. Умань: Сочінський, 2014. 482 с.
27. Центральний банк і грошово-кредитна політика : збірник тестових завдань / укладачі :О.І. Копилюк, Н.С. Кульчицька. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2013. 103 с.
28. Швець В.Я., Єфремова Н.Ф., Чічкань О.І. Гроші та кредит : навчальний посібник. Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2015. 301 с.

Інформаційні ресурси

29. Сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
30. Сайт Міністерства економіки України. URL: [http:// www.me.gov.ua](http://www.me.gov.ua).
31. Сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.

32. Сайт Державного комітету статистики України. URL:
<http://www.ukrstat.gov.ua>.

Комунікації

1. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є **Moodle**. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт та інше – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу.
2. Електронне забезпечення навчання (**Moodle**):
 - » Якщо забули пароль/логін, відправте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: dist.center@krok.edu.ua.
 - » Лекції, плани практичних занять, завдання для самостійного опрацювання, методичні рекомендації для виконання курсової роботи та інше навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщені на платформі **Moodle**: дисципліна «Гроші та кредит».
 - » Інші засоби зв'язку: **Moodle** (форум курсу, приватні повідомлення).
3. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці дисципліни у **Moodle**, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на **Moodle**, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до **Moodle** є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу dist.center@krok.edu.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.
4. Для проведення он-лайн лекцій, практичних занять використовується платформа **MS Teams**. Увійдіть за допомогою свого імені користувача і пароля Office 365.
5. З розкладом занять можливо ознайомитись на сайті Інституту.
Для цього Вам потрібно обов'язково авторизуватись в системі Office 365. У разі виникнення запитань щодо входу у Ваш кабінет, пишіть на адресу support@krok.edu.ua
Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень **Outlook** (корпоративна пошта Університету «КРОК» викладача курсу). Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Склав кандидат економічних наук Вишиванюк Марія Михайлівна.

Ухвалено цикловою комісією фундаментальних дисциплін, туризму та фінансів (протокол № 2 від 23.09.2025 р.).